

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ
ІМ. Л.В. ГРОМАШЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
МІКРОБІОЛОГІВ, ЕПІДЕМІОЛОГІВ ТА ПАРАЗИТОЛОГІВ
ІМЕНІ Д.К. ЗАБОЛОННОГО»
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІНФЕКЦІОНІСТІВ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ
ТА КЛІНІЧНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ»
КАФЕДРА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ У М. КИЄВІ

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ СУЧАСНОСТІ: ЕТИОЛОГІЯ, ЕПІДЕМІОЛОГІЯ, ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ, ПРОФІЛАКТИКА, БІОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті
академіка Л.В. Громашевського

(Київ, 10 – 11 жовтня 2019 року)

За редакцією чл.-кор. НАМН України В.І. Задорожної,
д. мед н. Т.А. Сергєєвої

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL ACADEMY OF MEDICAL SCIENCES OF UKRAINE
SI «L.V. GROMASHEVSKY INSTITUTE OF EPIDEMIOLOGY AND INFECTIOUS
DISEASES NAMN OF UKRAINE»
PUBLIC ORGANIZATION «D.K. ZABOLOTNY UKRAINIAN ASSOCIATION OF
MICROBIOLOGISTS, EPIDEMIOLOGISTS AND PARASITOLOGISTS»
NATIONAL SCIENTIFIC CENTER «INSTITUTE OF EXPERIMENTAL AND
CLINICAL VETERINARY MEDICINE»
EPIDEMIOLOGY DEPARTMENT AT DANYLO HALYTSKY LVIV NATIONAL
MEDICAL UNIVERSITY
UKRAINIAN ASSOCIATION OF INFECTIONISTS
UKRAINIAN MILITARY MEDICAL ACADEMY
GENERAL DIRECTORATE OF THE STATE SERVICE ON FOOD AND
CONSUMER PROTECTION IN KIEV

INFECTIOUS DISEASES OF MODERN TIMES: ETIOLOGY, EPIDEMIOLOGY, DIAGNOSIS, TREATMENT, PREVENTION, BIOLOGICAL SAFETY

Materials of Scientific and Practical Conference with international
participation devoted to the annual «Reading» in memory of
Academician L.V. Gromashevsky

(Kyiv, October 10 – 11, 2019)

Edited by VI Zadorozhna and TA Sergeyeva

Kyiv – 2019

I-74 Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біологічна безпека : матеріали науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті академіка Л.В. Громашевського (Київ, 10 – 11 жовтня 2018 р.). – К., 2019. – 218 с.

У збірці надано матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, в яких традиційно висвітлено актуальні теоретичні та практичні аспекти сучасної інфектології. Розглянуто широке коло питань соціально значущих інфекцій, емерджентних, ре-емерджентних, рідкісних інфекційних хвороб, природно-осередкових захворювань, завізних інфекцій, що потребують здійснення заходів із санітарної охорони території; епідеміологічного нагляду та протиепідемічної роботи з урахуванням територіальних особливостей; сучасний стан та новітні підходи до діагностики інфекційних хвороб, індикації та ідентифікації збудників інфекційних хвороб людини і тварин та спільних для людей і тварин; сучасних досягнень, проблем та перспектив терапії інфекційних та паразитарних хвороб; антибіотикорезистентність та шлях її подолання; актуальні питання вакцинопрофілактики та імунотерапії інфекційних хвороб; клініко-епідеміологічні аспекти інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги; проблеми біобезпеки та біозахисту в світі та в Україні.

Матеріали подані мовою оригіналу.

Редакційна колегія не обов'язково повністю поділяє думку авторів. За вірогідність викладених фактів, цифрового матеріалу, прізвищ, імен, дат та інших фактів несуть відповідальність автори.

УДК 616.9(082)

О.В. Усачова, В.В. Печугіна, Т.Б. Матвєєва**
(kdibzsmu@gmail.com)

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТІОЛОГІЧНОГО СПЕКТРУ ВІРУСНО-БАКТЕРІАЛЬНИХ ЧИННИКІВ ІНФЕКЦІЙНОЇ ДІАРЕЇ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

*Запорізький державний медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна*

**КУ «Обласна клінічна інфекційна лікарня» Запорізької ОДА,
м. Запоріжжя, Україна*

Інфекційні діареї входять до трійки основних інфекційних причин смерті дітей раннього віку. При цьому, якщо на початку минулого століття домінуючими збудниками такого перебігу були патогенні грамнегативні мікроорганізми, то зараз значно збільшилась роль вірусів.

Мета дослідження: вивчити сучасний етіологічний вірусно-бактеріальний спектр інфекційної діареї у госпіталізованих до інфекційного стаціонару дітей раннього віку Запорізької області.

Матеріали та методи. Було проаналізовано спектр етіологічно значимих бактеріальних та вірусних чинників інфекційної діареї у 61 дитини перших двох років життя, що отримали лікування в умовах обласної інфекційної лікарні Запорізької ОДА впродовж 2018 – 2019 років. В фекаліях пацієнтів бактеріологічним методом визначали наявність патогенних кишкових збудників та методом «дозованого посіву» – кількість колонійутворюючих одиниць (КУО) умовно-патогенних мікроорганізмів (УПМ). Враховували як етіологічно значимі такі УПМ, вміст яких у фекаліях перевищував 10^7 КУО.

За допомогою реакції імуофлюоресценції визначали наявність у фекаліях антигенів наступних вірусів: ротавірусів, астровірусів та норовірусів.

Статистична обробка отриманих результатів проведена методами варіаційної статистики, прийнятими в медицині.

Результати. Аналіз отриманих результатів показав, що домінуючими збудниками інфекційної діареї у дітей раннього віку були віруси (у 40 з 61 дитини – 65,6%). Серед вірусів частіше зустрічалися ротавіруси (у 28 з 61 дитини – 45,9% загальної групи),

у кожного четвертого пацієнта – норовіруси (у 16 – 26,2%) і в поодиноких випадках (у 2 – 3,3%) – астровіруси. Ми відмітили, що у кожної п'ятої-шостої дитини з вірусною діареєю (у 7 з 40 – 17,5%) має місце комбінація етіологічних чинників: у 5-ти виділені і рота- і норовіруси; у одного пацієнта рота- і астровіруси; у одного нора- і астровіруси.

Серед патогенних бактеріальних збудників в групі спостереження було зареєстровано всього три випадки виділення кампілобактерій та один – патогенної *E. coli*.

Щодо значимих УПМ у дітей з інфекційною діареєю, то ми відмітили, що кожен випадок вірусної діареї сполучався з виділенням УПМ у значимому титрі: у 12 – клебсієли (60% від вірусних діарей); у 7 – ентеробактер (35%); у двох – синегнійна паличка (10%); у одного – цитробактер (5%). Це вірогідно свідчить про активацію УПМ на тлі умов, що формуються при вірусному ураженні кишківника. При цьому у жодному випадку виділення патогенної бактеріальної флори не відмічена відповідна активація УПМ, а при нез'ясованій етіології інфекційної діареї лише кожна друга дитина із фекаліями виділяє УПМ в діагностичній кількості (47,6%). В цих випадках також домінували клебсієли (у 6-ти), цитробактерії та золотистий стафілокок (по 2 випадки).

Висновки

1. В сучасних умовах домінуючими збудниками інфекційних діарей у дітей раннього віку є віруси: 45,6% обумовлені ротавірусами; 26,2% – норовірусами; 3,3 – астровірусами.
2. В кожному п'ятому випадку вірусної діареї відмічена комбінація двох збудників.
3. На фоні вірусного ураження ШКТ відбувається активація умовнопатогенної флори кишківника.